

Od redakcji

Numer 22 *Linguistica Copernicana* zawiera siedem artykułów naukowych autorstwa badaczy z ośrodków krajowych i zagranicznych. Publikowane teksty reprezentują różne działy językoznawstwa, a przedmiotem opisu są – oprócz polszczyzny ujmowanej w aspekcie diachronicznym i synchronicznym – inne języki słowiańskie, a także albański, rumuński i turecki. Utrzymany jest tym samym ogólnojęzykoznawczy profil czasopisma.

Tom otwiera artykuł autorstwa **Ireny Sawickiej** (Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk) i **Artura Karasińskiego** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Stanowi on kontynuację podejmowanej wcześniej przez obojga autorów problematyki zapożyczeń sufiksów tureckich w językach bałkańskich (por. *Linguistica Copernicana* 20, 2023). Niniejsza, trzecia część *Rozważań o tureckich sufiksach na Bałkanach* dotyczy adaptacji morfonologicznej, w szczególności zaś pokazuje, jak poszczególne języki bałkańskie radzą sobie z problemem dostosowania typowej dla tureckiego harmonii konsonantycznej, która pozostaje w sprzeczności z zasadami łączenia spółgłosek w językach europejskich.

Aleksandra Maria Grąbkowska (badacz niezależny) oraz **Agata S. Nalborczyk** (Uniwersytet Warszawski) w swoim artykule podejmują kwestię statusu dialektu regionu Prekmurja w Słowenii, omawiając specyfikę sytuacji socjolingwistycznej na terenie Prekmurja i Porabja na tle teoretycznych rozważań na temat wykształcania się słoweńskiego języka standardowego. Szczególną uwagę autorki zwróciły na społeczno-polityczne i religijne czynniki wpływające na historyczne procesy językowe.

Artykuł **Axela Holvoeta** (Uniwersytet Wileński) zawiera zwięzłą analizę pewnego podtypu dawnego dubitatywnego użycia polskiego i czeskiego

trybu przypuszczającego w uzupełnieniu zdaniowym. Autor wykazuje, że tryb irrealis ma w omawianych tu kontekstach staropolskich i staroczeskich pozytywną funkcję polegającą na sygnalizowaniu wątpliwości mówiącego co do prawdziwości uzupełnienia propozycjonalnego.

Magdalena Danielewiczowa (Uniwersytet Warszawski) podejmuje się opisu semantycznego, a także gramatycznego i pragmatycznego nazw osób umarłych oraz ich martwego ciała. Jednostki te tworzą według Autorki zorganizowany podsystem semantyczny, w którym główną rolę odgrywają dwa opozycyjne komponenty pojęciowe: 'ktoś' i 'coś', dając świadectwo językowe ontologicznego dualizmu. Np. wyrażenia *zmarły, umarły, denat, nieboszczyk* implikują pojęcie 'ktoś', inne zaś (np. *zwłoki, ciało, trup*) odnoszą się wyłącznie do sfery cielesnej. Wskazana opozycja jest podkreślana przez własności gramatyczne badanych jednostek (męskoosobowość / niemęskoosobowość, policzalność / niepoliczalność).

Artykuł **Renaty Bronikowskiej** (Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk) poświęcony jest średniopolskim konstrukcjom składniowym, w których orzeka się o zdarzeniu za pomocą form przymiotnika w mianowniku liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego (por. np. tytułowe *Śluszna wiedzieć*). Ich opisu dokonano z wykorzystaniem narzędzi składni formalnej.

Aleksandra Wieczorek (Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk) przedstawia uwagi na temat metod badań nad nieciągłym szykiem przydawki w zdaniach siedemnasto- i osiemnastowiecznych na materiale korpusu anotowanego składniowo w schemacie zależnościowym. W celach porównawczych wykorzystany został materiał współczesny z Polskiego Banku Drzew Zależnościowych.

Ostatni z publikowanych w niniejszym tomie artykułów, którego autorem jest **Michael Knüppel** (Liaocheng University, Chiny), prezentuje sylwetkę socjologa i lingwisty Hansa Lorenza Stoltenberga (1888–1963) oraz bibliografię jego prac, uzupełniając istotnie stan badań nad etruskologią w latach 40. i 50. XX wieku.

Redakcja czasopisma *Linguistica Copernicana* dziękuje wszystkim Autorom za to, że zdecydowali się opublikować wyniki swoich badań i dociekań na jego łamach. Szanownym Recenzentom dziękujemy w imieniu Autorów i własnym za wnikliwe oceny i cenną krytykę prezentowanych tu artykułów, która niewątpliwie przyczynia się do utrzymania jakości naszego periodyku.

W mijającym 2025 roku odeszli od nas na zawsze wybitni polscy językoznawcy. 8 lutego zmarła prof. dr hab. **Jadwiga Puzynina**, jedna z najznamienitszych współczesnych badaczek języka i literatury, wybitna znawczyni twórczości Cypriana Norwida. 26 maja odszedł prof. dr hab. **Janusz Siatkowski**, sławista i bohemista, wychowawca wielu pokoleń lingwistów. 2 listopada zmarł prof. dr hab. **Leszek Bednarczuk**, wybitny indoeuropeista, celtolog, niekwestionowany autorytet w zakresie językoznawstwa indoeuropejskiego i ogólnego, badacz dziejów kontaktów językowych oraz etnogenezy Słowian i Bałtów.

W okresie przygotowywania do druku niniejszego tomu, 6 stycznia 2026 r. zmarł prof. dr hab. **Andrzej Bogusławski**, doktor honoris causa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, wybitny uczony o międzynarodowej renomie, nauczyciel akademicki i wychowawca kilku pokoleń językoznawców, wieloletni pracownik Uniwersytetu Warszawskiego. Był członkiem Rady Redakcyjnej *Linguistica Copernicana* od początku istnienia czasopisma. Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Bogusławskim opublikujemy w następnym tomie (LC 23).

Cześć Ich pamięci!

Adam Dobaczewski

W styczniu 2026 roku